P9_TA(2021)0358

Makroekonomiskā tiesiskā regulējuma pārskatīšana

Eiropas Parlamenta 2021. gada 8. jūlija rezolūcija par makroekonomiskā tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, lai panāktu labāku ietekmi uz Eiropas reālo ekonomiku un uzlabotu lēmumu pieņemšanas pārredzamību un demokrātisko pārskatatbildību (2020/2075(INI))

(2022/C 99/21)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Eiropas Ekonomikas kopienas dibināšanas līgumu, kas parakstīts Romā 1957. gadā,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienību 2. pantu,

— ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 121., 122., 126. un 136. pantu un Protokolu Nr. 12,

— ņemot vērā 2010. gada 20. oktobra rezolūciju par finanšu, ekonomikas un sociālo krīzi — ieteikumi veicamajiem pasākumiem un iniciatīvām (vidusposma ziņojums) ([1]) un 2011. gada 6. jūlija rezolūciju par finanšu, ekonomikas un sociālo krīzi — ieteikumi veicamajiem pasākumiem un iniciatīvām ([2]),

— ņemot vērā Padomes 2011. gada 8. novembra Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām ([3]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1173/2011 par efektīvu budžeta uzraudzības īstenošanu eurozonā ([4]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1174/2011 par izpildes pasākumiem pārmērīgas makroekonomiskās nelīdzsvarotības koriģēšanai eurozonā ([5]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1175/2011, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ([6]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. novembra Regulu (ES) Nr. 1176/2011 par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību ([7]),

— ņemot vērā Padomes 2011. gada 8. novembra Regulu (ES) Nr. 1177/2011, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu ([8]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 472/2013 par to eurozonas dalībvalstu ekonomiskās un budžeta uzraudzības pastiprināšanu, kurās ir vai kurām draud nopietnas finanšu stabilitātes grūtības ([9]),

([1]) OV C 70 E, 8.3.2012., 19. lpp.
([2]) OV C 33 E, 5.2.2013., 140. lpp.
([3]) OV L 306, 23.11.2011., 41. lpp.
([4]) OV L 306, 23.11.2011., 1. lpp.
([5]) OV L 306, 23.11.2011., 8. lpp.
([6]) OV L 306, 23.11.2011., 12. lpp.
([7]) OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.
([8]) OV L 306, 23.11.2011., 33. lpp.
([9]) OV L 140, 27.5.2013., 1. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 8. jūlijs

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 21. maija Regulu (ES) Nr. 473/2013 par kopīgiem noteikumiem budžeta plānu projektu uzraudzībai un novērtēšanai un pārmērīga budžeta deficīta novēršanai eurozonas dalībvalstīs ([10]),

— ņemot vērā 2015. gada 24. jūnija rezolūciju par ekonomikas pārvaldības sistēmas pārskatīšanu — padarītā darba izvērtējums un jauni uzdevumi ([11]),

— ņemot vērā Komisijas 2015. gada 10. februāra paziņojumu "Elastīguma vislabākā izmantošana saskaņā ar Stabilitātes un izaugsmes pakta esošajiem noteikumiem" (COM(2015)0012/2),

— ņemot vērā četru priekšsēdētāju 2012. gada 5. decembra ziņojumu "Virzība uz patiesu ekonomikas un monetāro savienību", piecu priekšsēdētāju 2015. gada 22. jūnija ziņojumu par Eiropas ekonomiskās un monetārās savienības izveides pabeigšanu, Komisijas 2017. gada 1. marta balto grāmatu par Eiropas nākotni un Komisijas 2017. gada 31. maija pārdomu dokumentu par ekonomiskās un monetārās savienības padziļināšanu,

— ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 03/2018 "Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) revīzija",

— ņemot vērā Komisijas 2019. gada 11. decembra paziņojumu "Eiropas zaļais kurss" (COM(2019)0640),

— ņemot vērā Parlamenta 2020. gada 15. janvāra rezolūciju par Eiropas zaļo kursu ([12]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu "Ekonomikas pārvaldības pārskats" (COM(2020)0055),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 13. marta paziņojumu "Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu" (COM(2020)0112),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 20. marta paziņojumu par Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu (COM(2020)0123),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "Eiropas lielā stunda — jāatjaunojas un jāsagatavo ceļš nākamajai paaudzei" (COM(2020)0456),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 27. maija paziņojumu "ES budžets — Eiropas atveseļošanas plāna dzinējspēks" (COM(2020)0442),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 28. maija priekšlikumu Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas Savienības Atveseļošanas instrumentu ekonomikas atveseļošanas atbalstam pēc Covid-19 pandēmijas (COM(2020)0441),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2020. gada 18. jūnija Regulu (ES) 2020/852 par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar kuru groza Regulu (ES) 2019/2088 ([13]),

— ņemot vērā Eiropas Revīzijas palātas Īpašo ziņojumu Nr. 16/2020 "Eiropas pusgads — konkrētām valstīm adresētie ieteikumi pievēršas svarīgiem jautājumiem, tomēr tie jāīsteno labāk",

— ņemot vērā Eiropas Fiskālās padomes (EFP) 2019. gada 11. septembra novērtējumu par ES fiskālajiem noteikumiem, galveno uzmanību pievēršot sešu un divu tiesību aktu kopumam, EFP 2019. gada 29. oktobra gada ziņojumu, EFP 2020. gada 24. marta paziņojumu par Covid-19, EFP 2020. gada 1. jūlija novērtējumu par eurozonai atbilstošu fiskālo nostāju 2021. gadā, un EFP 2020. gada 20. oktobra gada ziņojumu,

---

([10]) OV L 140, 27.5.2013., 11. lpp.
([11]) OV C 407, 4.11.2016., 86. lpp.
([12]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0005.
([13]) OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp.

— ņemot vērā Eiropadomes 2020. gada 11. decembra secinājumus par DFS un atveseļošanas instrumentu *Next GenerationEU*, Covid-19, klimata pārmaiņām, drošību un ārējām attiecībām,

— ņemot vērā iestāžu 2020. gada 16. decembra Iestāžu nolīgumu par budžeta disciplīnu, sadarbību budžeta jautājumos un pareizu finanšu pārvaldību, kā arī par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai ([14]),

— ņemot vērā 2020. gada 17. aprīļa rezolūciju par koordinētu ES rīcību Covid-19 pandēmijas un tās seku apkarošanai ([15]),

— ņemot vērā 2020. gada 15. maija rezolūciju par jauno DFS, pašu resursiem un atveseļošanas plānu ([16]),

— ņemot vērā Padomes 2020. gada 19. maija Regulu (ES) 2020/672, ar ko izveido Eiropas pagaidu atbalsta instrumentu bezdarba risku mazināšanai ārkārtas situācijā (*SURE*) pēc Covid-19 uzliesmojuma ([17]),

— ņemot vērā Eiropadomes 2020. gada 21. jūlija secinājumus,

— ņemot vērā 2020. gada 23. jūlija rezolūciju par Eiropadomes 2020. gada 17.–21. jūlija ārkārtas sanāksmes secinājumiem ([18]),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 17. septembra paziņojumu "2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija" (COM(2020)0575),

— ņemot vērā 2020. gada 16. septembra nostāju par projektu Padomes lēmumam par Eiropas Savienības pašu resursu sistēmu ([19]),

— ņemot vērā 2020. gada 13. novembra rezolūciju par ilgtspējīgas Eiropas investīciju plānu — zaļā kursa finansēšana ([20]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2021. gada 12. februāra Regulu (ES) 2021/241, ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu ([21]),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada februāra Eiropas ekonomikas prognozi: 2021. gada ziema (iestāžu dokuments Nr. 144),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu "Apritējis gads kopš Covid-19 uzliesmojuma: fiskālās politikas atbildes pasākumi" (COM(2021)0105),

— ņemot vērā Komisijas 2020. gada 5. februāra paziņojumu "Ekonomikas pārvaldības pārskats. Ziņojums par regulu (ES) Nr. 1173/2011, 1174/2011, 1175/2011, 1176/2011, 1177/2011, 472/2013 un 473/2013 piemērošanu un par Padomes Direktīvas 2011/85/ES piemērotību" (COM(2020)0055),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada maija Eiropas ekonomikas prognozi: 2021. gada pavasaris (iestāžu dokuments Nr. 149),

— ņemot vērā Komisijas 2021. gada 2. jūnija paziņojumu "Ekonomikas politikas koordinēšana 2021. gadā: pārvarēt Covid-19 krīzi, atbalstīt atveseļošanu un modernizēt mūsu ekonomiku" (COM(2021)0500),

— ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu un Konstitucionālo jautājumu komitejas atzinumu (A9-0212/2021),

— ņemot vērā Reglamenta 54. pantu,

([14]) OV L 433 I, 22.12.2020., 28. lpp.
([15]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0054.
([16]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0124.
([17]) OV L 159, 20.5.2020., 1. lpp.
([18]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0206.
([19]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0220.
([20]) Pieņemtie teksti, P9_TA(2020)0305.
([21]) OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp.

Ceturtdiena, 2021. gada 8. jūlijs

A. tā kā pēdējo 30 gadu laikā ekonomikas pārvaldības sistēmā ir veiktas vairākas izmaiņas, lai novērstu tās struktūras un īstenošanas nepilnības un lai to pielāgotu jaunu problēmu risināšanai;

B. tā kā pašreizējā pārvaldības sistēmā ir konceptuāli un praktiski trūkumi, kas noved pie pārāk sarežģītiem noteikumiem, vājas izpildes, atbildības un stimulu trūkuma, kas neļauj īstenot simetrisku pretciklisku politiku; tā kā ar pašreizējo regulējumu nav izdevies ne samazināt atšķirības ES, ne aizsargāt vai stimulēt izaugsmi veicinošas publiskās investīcijas;

C. tā kā pēc globālās finanšu krīzes EMS secīgās reformas bija vērstas uz riska samazināšanu, bet neieviesa riska dalīšanas elementus;

D. tā kā makroekonomikas korekciju programmas neparedz pietiekamu valstu līdzdalību un ir radījušas paliekošu kaitējumu to valstu sociālajai struktūrai, kuras tās īsteno;

E. tā kā Komisija 2015. gadā pieņēma norādījumus par to, kā optimāli izmantot Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumu elastību, lai stiprinātu saikni starp strukturālām reformām, investīcijām un fiskālo atbildību;

F. tā kā Eiropas Savienība saskaras ar daudzām ilgtermiņa problēmām: sabiedrības veselības krīzi, klimata krīzi un investīciju trūkumu publiskajā infrastruktūrā, kas palielina sociālekonomiskās atšķirības;

G. tā kā divējādās pārkārtošanās radītajām problēmām ir nepieciešamas papildu publiskās investīcijas, ko pašreizējā fiskālā sistēma kavē; tā kā, neraugoties uz vēsturiski zemām procentu likmēm, gan publiskā, gan privātā sektora investīcijas jau pirms krīzes bija nepietiekamas;

H. tā kā pēc finanšu un valsts parāda krīzes tika samazinātas bruto publiskās investīcijas un daudzās dalībvalstīs neto publiskās investīcijas ir pat negatīvas, kas nozīmē, ka pašreizējā fiskālā sistēma noved pie pārmērīgi recesīviem konsolidācijas pasākumiem un sekmē publisko investīciju samazināšanos fiskālās konsolidācijas periodos;

I. tā kā investīciju finansējuma trūkums ir ievērojams, kas būtu jānovērš: 470 miljardi EUR gadā līdz 2030. gadam ES vides mērķu sasniegšanai ([22]), 142 miljardi EUR gadā sociālajai infrastruktūrai, piemēram, slimnīcām un skolām ([23]), un 190 miljardi EUR gadā valsts pamatkapitāla stabilizēšanai ([24]);

J. tā kā valstu parāda līmenis pandēmijas sākumā bija augsts un tā kā iepriekš nepieredzētā ekonomikas recesija, iepriekš nepieredzētie valstu fiskālie pasākumi, reaģējot uz pandēmiju, un nepieciešamība atbalstīt ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanos ietekmēs publiskās finanses, rezultātā novedot pie iepriekš nepieredzēti augstas ES parāda attiecības pret IKP virs 100 % no IKP;

K. tā kā vides ([25]) un sociālā ilgtspēja ir savstarpēji saistītas ar ilgtermiņa fiskālās ilgtspējas riskiem;

L. tā kā pandēmija rada iepriekš nepieredzētu ārēju satricinājumu ar lielu asimetrisku ietekmi, kas negatīvi atsaucas ES ekonomikas prognozē un palielina atšķirības starp dalībvalstīm;

([22]) Komisija, SWD(2020)0098 – "*Identifying Europe's recovery needs*" ("Eiropas atveseļošanās vajadzību apzināšana"), 27.5.2020., 14.–16. lpp.

([23]) Šī aplēse ietver tikai veselības un ilgtermiņa aprūpi (70 miljardi EUR), izglītību un mūžizglītību (15 miljardi EUR) un cenas ziņā pieejamus mājokļus (57 miljardi EUR). Avots: *Fransen, L., Bufalo, G., Reviglio, E.*, "*Boosting Investment in Social Infrastructure in Europe – Report of the High-Level Task Force on Financing Social Infrastructure in Europe*" ("Investīciju sekmēšana Eiropas sociālajā infrastruktūrā. Augsta līmeņa darba grupas ziņojums par Eiropas sociālās infrastruktūras finansēšanu", 2018. gads, 116. lpp.).

([24]) Komisija, SWD(2020)0098 final – "*Identifying Europe's recovery needs*" ("Eiropas atveseļošanās vajadzību apzināšana"), 27.5.2020., 18.–20. lpp.

([25]) "*Extreme disaster tend to lower economic output*" ("Ārkārtējas katastrofas parasti samazina ekonomikas ražīgumu") (*Botzen, Deschenes* un *Sanders*, 2019. gads); SVF prognozē, ka lielas ar laikapstākļiem saistītas katastrofas varētu negatīvi ietekmēt faktisko IKP uz vienu iedzīvotāju un ka valstīm, kuras ir labāk aprīkotas lielu dabas katastrofu novēršanai, varētu būt vieglāk pārciest šo ietekmi.

M. tā kā pandēmija ir palielinājusi jau iepriekš pastāvējušo nevienlīdzību un nabadzību un ir parādījusi Eiropas sociālā modeļa un sociālās drošības tīklu nozīmīgumu;

N. tā kā ekonomikas prognozes ([26]), ([27]) Eiropā uzrāda nepilnīgu un nevienmērīgu atveseļošanos, kas notiek dažādos ātrumos; tā kā vakcīnu izplatīšana paātrinās un pastāv ievērojami riski, ka radīsies atšķirības un saasināsies nevienlīdzība starp valstīm, nozarēm un sabiedrības daļām, jo īpaši ciešot gados jauniem darba ņēmējiem, sievietēm un mazkvalificēta darba ņēmējiem;

O. tā kā joprojām pastāv ilgtermiņa riski, kas var radīt paliekošu kaitējumu dažu dalībvalstu ekonomikai, un tādēļ atbalsta atcelšana būtu jāpapildina ar pasākumiem darbvietu radīšanas un ieņēmumu pārdales veicināšanai, proti, izmantojot jaunu prasmju apguves un pārkvalifikācijas programmas, kā arī vajadzības gadījumā ienākumu atbalstu;

P. tā kā ģeopolitiskie riski varētu ietekmēt valsts parāda atmaksājamību;

Q. tā kā diskrecionārais fiskālais atbalsts dalībvalstīs tika sniegts dažādos apmēros un ar atšķirīgu struktūru, parādot nepārprotamu pozitīvu saistību starp fiskālo telpu un politikas reaģēšanas apmēru, kas noveda pie asimetriskas reaģēšanas, kura varētu radīt arī nevienlīdzīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgū un vēl lielākas atšķirības atveseļošanās ātrumā;

R. tā kā ES reakcija uz krīzi ([28]) ir nostiprinājusi EMS un līdz šim tai ir izdevies radīt uzticēšanos un paļāvību, tādējādi mazinot finanšu tirgu svārstīgumu; šajā saistībā uzsver ES obligāciju emitēšanas nozīmīgumu;

S. tā kā Komisija 2020. gadā uzsāka sabiedrisko apspriešanu par ekonomikas pārvaldības sistēmas efektivitātes pārskatīšanu, taču to iztraucēja Covid-19 pandēmijas sākums,

1. aicina Komisiju atsākt publiskas debates par ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pārskatīšanu un pārskatīšanas rezultātā nākt klajā ar visaptverošiem un uz nākotni vērstiem tiesību aktu priekšlikumiem; norāda, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas pārskatīšana tika apturēta pandēmijas dēļ;

Fiskālā politika ceļā uz ilgtspējīgu un iekļaujošu atveseļošanu

2. atzinīgi vērtē Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējās izņēmuma klauzulas iedarbināšanu, ko pilnībā pamato pandēmijas ekonomiskā un sociālā ietekme; norāda, ka vispārējā izņēmuma klauzula neaptur Stabilitātes un izaugsmes pakta procedūras, un atzīst, ka tā ļaus Komisijai un Padomei veikt nepieciešamos politikas koordinācijas pasākumus saskaņā ar paktu, vienlaikus atkāpjoties no parasti piemērojamajām budžeta prasībām; uzsver, ka vispārējā izņēmuma klauzula ir ļāvusi dalībvalstīm pieņemt ļoti apjomīgus izdevumu un ieņēmumu pasākumus, lai mazinātu pandēmijas ekonomisko un sociālo ietekmi, un ka fiskālais atbalsts būtu pakāpeniski jāizbeidz, lai atbalstītu dalībvalstu centienus uzturēt atlabšanu un stiprināt ekonomisko un sociālo noturību; norāda, cik elastīga ir pašreizējā ekonomikas pārvaldības sistēma koordinētajā politikas reakcijā uz Covid-19 krīzi;

3. atzinīgi vērtē Komisijas 2021. gada 3. marta paziņojumu ar ierosinātajiem apsvērumiem par vispārējās izņēmuma klauzulas atcelšanu vai turpmāku atstāšanu spēkā; norāda, ka būtu jāņem vērā ekonomikas stāvokļa vispārējs novērtējums, balstoties galvenokārt uz kvantitatīviem kritērijiem; piekrīt, ka galvenais kvantitatīvais kritērijs ir ekonomikas aktivitātes līmenis ES vai eurozonā salīdzinājumā ar pirmskrīzes līmeni; tomēr šajā sakarā uzsver, cik svarīga ir veselības, sociālā un ekonomiskā stāvokļa attīstība visā ES un eurozonas ekonomikā; atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu par ekonomikas politikas koordināciju, kurā norādīts, ka Stabilitātes un izaugsmes pakta vispārējo izņēmuma klauzulu turpinās piemērot 2022. gadā un paredzams, ka no 2023. gada tā tiks atcelta;

([26]) Komisijas 2021. gada pavasara ekonomikas prognozes liecina, ka 2020. gadā ES IKP būs samazinājies par 6,1 % un eurozonas IKP — par 6,6 %. Paredzams, ka IKP pieaugums īstermiņā atjaunosies lēni, proti, Eiropas Savienībā 4,2 % 2021. gadā un 4,4 % 2022. gadā un eurozonā 4,3 % 2021. gadā un 4,4 % 2022. gadā.

([27]) "*World Economic Outlook: Managing Divergent Recoveries*" ("Pasaules ekonomikas perspektīvas: atšķirīgas atveseļošanās gaitas pārvaldība"), SVF (2021. gada aprīlis).

([28]) It sevišķi ar atveseļošanas pasākumu kopumu un ar *SURE* instrumentu.

4. uzskata, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas pārskatīšana notiks sarežģītos apstākļos, proti, pie zemām procentu likmēm, bezprecedenta mantotā parāda un kontekstā ar vērienīgu fiskālās atveseļošanas pasākumu kopumu, ko veido ES parāda finansētas dotācijas un aizdevumi;

5. uzskata, ka ir jāpārskata ES ekonomikas pārvaldības sistēma; piekrīt Eiropas Fiskālajai padomei (EFP), ka ir svarīgi nodrošināt skaidru virzību uz fiskālās sistēmas pārskatīšanu, vēlams, pirms vispārējās izņēmuma klauzulas atcelšanas;

6. apzinās, ka pārskatīšanas uzsākšana pēc vispārējās izņēmuma klauzulas atcelšanas padarīs to sarežģītāku, apšaubāmāku un strīdīgāku; tādēļ uzskata, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas pārskatīšana ir jāapsver pirms varētu notikt iespējamā atgriešanās pie fiskālajiem noteikumiem;

7. norāda, ka pašreizējā kontekstā fiskālās sistēmas piemērošana, it sevišķi korekcijas gaita, novestu pie parāda pārmērīgi ātras samazināšanas, kas varētu iedragāt tautsaimniecību atveseļošanos un potenciāli novājināt dalībvalstu apņemšanos ievērot noteikumus;

8. aicina Komisiju sniegt skaidras fiskālās politikas pamatnostādnes dalībvalstīm laikā, kad tiek iedarbināta vispārējā izņēmuma klauzula, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo stabilitāti vidējā termiņā; tiklīdz vispārējā izņēmuma klauzula tiks atcelta un kamēr vēl nebūs ieviesta pārskatīta sistēma, prasa izmantot visas elastības iespējas, kas paredzētas pašreizējā ekonomikas pārvaldības sistēmā, piemēram, "ārkārtēju apstākļu klauzulu", katrai valstij pieejot individuāli, lai novērstu priekšlaicīgu fiskālo konsolidāciju un ierobežotu negatīvu ilgtermiņa seku risku;

9. uzskata, ka virzībai uz ekonomikas rādītājiem un korekcijas gaitai ir jābūt piesardzīgai, un tāpēc prasa pārskatīt Stabilitātes un izaugsmes pakta rokasgrāmatu un rīcības kodeksu; uzsver, ka fiskālajos norādījumos būtu jāizvairās no noslieces uz procikliskumu, jāveicina augšupēja konverģence, jāstiprina ilgtspējīga, iekļaujoša, zaļa un digitāla izaugsme, dodot ieguldījumu Eiropas zaļajā kursā un Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā, jāņem vērā atšķirīgās situācijas dalībvalstīs un jāvēršas pret makroekonomisko nelīdzsvarotību;

10. uzskata, ka *NextGenerationEU* (*NGEU*) aizdevumi būtu jāreģistrē kā valsts parāds; aicina Komisiju atjauninātajās Stabilitātes un izaugsmes pakta īstenošanas pamatnostādnēs paredzēt ar *NGEU* aizdevumiem finansētus izdevumus tādā pašā režīmā, kādu piemēro attiecībā uz Eiropas Stratēģisko investīciju fondu (ESIF) kontekstā ar Komisijas paziņojumu par elastīgumu;

11. prasa saglabāt ekspansīvu fiskālo nostāju tik ilgi, cik nepieciešams, lai atbalstītu atveseļošanu no Covid-19 pandēmijas un virzītu transformatīvās pārmaiņas, padarot ekonomiku zaļāku, digitalizētāku un iekļaujošāku, vienlaikus nodrošinot fiskālo ilgtspēju vidējā termiņā; iesaka neatcelt atbalstu pārāk agri un piekrīt Komisijas ieteikumam, ka fiskālajai politikai arī turpmāk jābūt elastīgai un pēc vajadzības jāpielāgojas situācijas attīstībai; uzskata, ka atveseļošanas gaitā fiskālajiem atbalsta pasākumiem būtu jākļūst mērķtiecīgākiem; atbalsta politikas virzienus, kas ir pielāgoti pandēmijas posmam, ekonomikas atveseļošanas gaitai un valstu konkrētajiem apstākļiem;

12. aicina Komisiju nodrošināt, ka dalībvalstis izstrādā ticamas izejas stratēģijas no pasākumiem, kas ieviesti saistībā ar krīzi, vienlaikus neapdraudot turpmākās fiskālās trajektorijas;

13. norāda uz risku, ka pandēmijas dēļ varētu rasties ilgtermiņa negatīva ietekme uz kapitāla uzkrāšanu un darba tirgu, kas varētu kavēt ekonomikas attīstību; uzsver, ka atveseļošanās, visticamāk, noritēs nevienmērīgi un fiskālajai politikai būtu jāierobežo paliekoša negatīvā ietekme un jāsamazina nevienlīdzība, atbalstot tos ekonomikas un sabiedrības segmentus, kas pakļauti augstākam atšķirību riskam;

14. aicina dalībvalstis augstas kvalitātes fiskālo atbalstu iekļaut ticamās vidēja termiņa sistēmās un sagatavot pamatīgus vidēja termiņa fiskālās politikas plānus, lai nodrošinātu, ka gadījumos, kad ir vajadzīgi ekspansīvi fiskālie pasākumi, tos atbalsta izaugsmes un iekļaujoši pasākumi, un lai nodrošinātu, ka fiskālā politika pilda savu pretcikliskuma lomu, paturot prātā, ka ārkārtas pasākumiem ir jābūt īslaicīgiem, ierobežotiem un mērķtiecīgiem, lai nodrošinātu vidēja termiņa fiskālo

ilgtspēju; aicina dalībvalstis attiecīgi uzraudzīt fiskālos riskus, proti, iespējamās saistības; atgādina, ka ir aizvien svarīgāk uzraudzīt ar ilgtspēju saistītus fiskālos riskus; norāda, ka šāda laba publisko finanšu pārvaldības prakse uzlabotu pārredzamību un pārskatatbildību;

15. atzinīgi vērtē ES iestāžu un dalībvalstu tūlītējo un koordinēto ekonomikas politikas reakciju nolūkā izvairīties no uzņēmumu maksātnespējas un bezdarba strauja pieauguma; iesaka vispārīgāku atbalstu pakāpeniski aizstāt ar mērķtiecīgākām shēmām, lai ierobežotu korporatīvās spriedzes un paliekošu negatīvu seku risku; iesaka koncentrēt publisko atbalstu tikai uz uzņēmumiem, kas ir dzīvotspējīgi ilgtermiņā ES zaļās un digitālās programmas izpratnē;

16. norāda, ka fiskālā nostāja dalībvalstīs, kā arī makroekonomikas satvars ir bieži atbalstījuši prociklisku fiskālo politiku gan labvēlīgos, gan nelabvēlīgos ekonomikas apstākļos, proti, dažos periodos nav veidotas pietiekamas rezerves, savukārt citos nav pietiekami izmantota fiskālā telpa; turklāt norāda, ka bija novērojama pozitīva korelācija starp dalībvalstu fiskālo telpu un spēju daudz ātrāk un bez saistītajām aizņēmumu izmaksām ātri mobilizēt fiskālo stimulu kopumu, kas ir palīdzējis mazināt pandēmijas negatīvās sociālekonomiskās sekas;

17. uzsver, cik lielā mērā fiskālā politika palīdz dalībvalstīm būt vienlīdz spējīgām nodrošināt ilgtspējīgu, zaļu, digitālu un iekļaujošu atveseļošanu, no vienas puses, un, no otras puses, nodrošināt ilgtspējīgu fiskālo politiku un valsts parāda ilgtspēju ilgtermiņā;

18. uzskata, ka kopējai Eiropas fiskālajai reakcijai (*NGEU*) ir izšķiroša nozīme ekonomikas atveseļošanā; prasa ātri un efektīvi izmantot resursus no *NGEU*, vienlaikus pilnībā ievērojot noteiktos kritērijus, kam būs būtiska nozīme ilgtspējīgas un iekļaujošas ekonomikas atveseļošanas atbalstīšanā un produktivitātes un investīciju veicināšanā visā ES;

Makroekonomikas tiesiskā regulējuma pārskatīšana

19. uzsver monetārās politikas un fiskālās politikas raksturīgo mijiedarbību, vienlaikus pilnībā ievērojot ECB pilnvaras un neatkarību un aizsargājot tās demokrātisko leģitimitāti; norāda uz panākumiem, kas gūti, pienācīgi un atbildīgi izveidojot abas politikas jomas, palīdzot sniegt nepieciešamo atbalstu ekonomikām pēc Covid-19 krīzes, pirmajai saglabājot labvēlīgus finansēšanas nosacījumus un otrajai atbalstot uzņēmumus, darba ņēmējus un iedzīvotājus, tādējādi apliecinot šo politiku gatavību reaģēt uz šo krīzi; uzskata, ka būtu jāizvairās arī no fiskālās politikas instrumentu priekšlaicīgas atcelšanas, lai nekavētu atveseļošanas programmas stimulus;

20. uzsver, ka monetārā politika pēdējos gados un krīzes laikā ir uzņēmusies galveno stabilizēšanas slogu; norāda, ka pandēmijas izraisītā krīze ir parādījusi, ka par stabilizāciju nevar būt atbildīga monetārā politika vien un ka lielāka loma būtu jāatvēl fiskālajai politikai; lai gan pašreizējie monetārie apstākļi ir labvēlīgi un veicina ekonomikas atveseļošanos krīzes laikā, brīdina, ka nevajadzētu pārāk lielā mērā paļauties uz labvēlīgu monetārās politikas nostāju un ārkārtīgi zemām valsts parāda izmaksām;

21. uzsver, ka valstu fiskālajai politikai kopā ar Savienības politikas virzieniem būs svarīga nozīme, pildot Eiropas Savienības saistības un pienākumus globālajā cīņā pret klimata pārmaiņām;

22. uzsver, ka pastāv strukturāli faktori, piemēram, novecošana, uzkrājumu pieaugums, zema inflācija, investīciju tendences un produktivitātes palēninināšanās, kas vidējā termiņā un ilgtermiņā varētu saglabāt reālās procentu likmes zemā līmenī; uzskata, ka makroekonomikas politikā būtu jāpievēršas faktoriem, kas ir sekulārās stagnācijas riska pamatā, izmantojot ilgtspējīgu izaugsmi un ražīgumu veicinošas, līdzsvarotas un sociāli taisnīgas reformas; atgādina, ka sekulārajai stagnācijai citu faktoru starpā parasti ir raksturīgs darbaspēka samazinājums, mazs pieprasījums, pārmērīgi uzkrājumi un zems investīciju līmenis;

23. uzsver, ka ir jābūt gataviem mazāk pozitīviem scenārijiem; norāda, ka Covid-19 satricinājuma ietekme ir palielinājusi uzkrājumus un dažas plānotās investīcijas ir aizkavējušās; norāda, ka tad, kad ierobežojumi būs atvieglots un ekonomika atgūsies, procentu likmes varētu palielināties augstāku inflācijas gaidu dēļ; uzsver, ka ir svarīgi veicināt publiskās un privātās

investīcijas, lai darītu pieejamu papildu kapitālu, it sevišķi ES atveseļošanas kontekstā; uzsver, ka izaugsmei ir svarīgs ne tikai investīciju līmenis, bet arī investīciju programmu izstrāde, kvalitāte un īstenošana; norāda, ka pēdējās krīzes laikā investīcijas būtiski samazinājās, un uzsver, ka ir svarīgi atjaunot ekonomisko aktivitāti, lai palielinātu investīciju rentabilitāti;

24. uzskata, ka pienācīga un uzticama ekonomikas pārvaldības sistēma ir nepieciešama prasība ilgtspējīgai fiskālajai politikai, parāda un deficīta trajektorijām, kas nodrošina ticamus parāda samazināšanas risinājumus, veicinot ilgtermiņa ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, vienlaikus nodrošinot labvēlīgus finansēšanas nosacījumus, jo īpaši ilgtermiņā; turklāt uzskata, ka sistēmā būtu jāintegrē elementi, lai izvairītos no procikliskas politikas un izveidotu pietiekamas rezerves ekonomikas uzplaukuma laikā un vajadzības gadījumā spētu veikt īstermiņa makroekonomikas stabilizācijas funkciju un nodrošināt labāku un pārredzamu pārvaldību, kas savukārt panāktu to, ka ekonomika strādā cilvēku labā;

Vispārēja valsts parāda atmaksājamības analīze (SDSA)

25. norāda, ka valsts parāda līmenis ir būtiski palielinājies, eurozonā kopējā parāda attiecībai pret IKP sasniedzot gandrīz 102 %, un tiek prognozēts, ka 2021. un 2022. gadā tas turpinās pieaugt un dažām dalībvalstīm jau ir ievērojams mantotais parāds; norāda, ka apstākļi kopš Māstrihtas kritēriju noteikšanas ir mainījušies; tādēļ uzsver, ka ekonomikas pārvaldības sistēma būtu jāpārskata pašreizējās ekonomikas vides kontekstā un, pamatojoties uz pieredzi, kas gūta saistībā ar pašreizējo regulējumu, un pilnībā ievērojot Līgumus, tai vajadzētu būt balstītai uz faktiem un vērstai uz nākotni;

26. uzskata, ka Savienības ekonomikas pārvaldības sistēma ir jāpārskata, lai parāda noteikumus padarītu vienkāršākus un izpildāmākus, un tie būtu jāizstrādā tā, lai atbalstītu ilgtermiņa ekonomikas izaugsmi ar atbilstošām publiskajām un privātajām investīcijām;

27. uzskata, ka pārskatītā ekonomikas pārvaldības sistēmā būtu jāapsver, kā nodrošināt katrai valstij pielāgotu valsts parāda samazināšanas tempu, kas saglabātu ilgtermiņa fiskālo stabilitāti un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi; prasa, lai parāda mērķrādītāji pienācīgi atspoguļotu jauno ekonomisko realitāti, kā arī konkrētām valstīm raksturīgās problēmas;

28. uzskata, ka Eiropas drošie aktīvi uzlabotu finanšu stabilitāti un monetārās politikas pārveidi un palīdzētu stiprināt euro starptautisko lomu;

29. apzinās, ka ļoti lielais budžeta deficīts 2020. un 2021. gadā un nominālā IKP samazinājums atspoguļosies parāda attiecībā pret IKP;

30. atzīst, ka zemās procentu likmes samazina spiedienu uz fiskālo politiku, samazinot valsts parāda apkalpošanas izmaksas; uzstāj, lai valsts parāda vidēja termiņa ilgtspējas analīzē pienācīgi ņemtu vērā zemu procentu likmju ietekmi, iespējamās procentu likmju izmaiņas un iespējamos turpmākos monetārās politikas pasākumus; norāda, ka dalībvalstu riska prēmijas var palielināties, jo īpaši valstīs ar lielu vai pieaugošu parādu, un ka tas varētu radīt papildu spiedienu uz fiskālo politiku, kā arī ekonomiku;

31. uzsver ka parāda apkalpošanas izmaksas tuvākajā nākotnē visticamāk saglabāsies zemas, pateicoties tam, ka lielu daļu parāda sloga sedz gara termiņa un dažreiz negatīva ienesīguma obligācijas, un primāro deficītu varētu kompensēt labvēlīga procentu likmju un izaugsmes tempa starpība; norāda, ka pašreizējā pozitīvā valsts parāda apkalpošanas izmaksu situācija var samērā ātri mainīties, savukārt valsts parāda uzkrājuma ilgtspējīgai samazināšanai ir vajadzīgs ievērojami ilgāks laiks; uzskata, ka ieguvums no zemām parāda apkalpošanas izmaksām ir iespēja saglabāt un pakāpeniski samazināt augsto parāda līmeni līdz ilgtspējīgam līmenim, veicināt potenciālo izaugsmi un palielināt ekonomikas noturību;

32. norāda, ka dalībvalstīs pastāv strukturālas problēmas, kas ir pamatā asimetriskajiem izaugsmes rādītājiem; uzskata, ka izaugsme nav vienīgais mērķis, jo ekonomikas, kas darbojas cilvēku labā, izveidei un zaļā kursa un Parīzes nolīguma mērķu sasniegšanai ir vajadzīgs mērķtiecīgs politikas atbalsts, tostarp fiskālie stimuli;

33. atgādina, ka paralēli reformām ir svarīga izaugsmi veicinoša politika un ilgtspējīgas publiskās un privātās investīcijas, kuru uzdevums ir palielināt izaugsmes potenciālu un sasniegt ES mērķus, kas orientēti ap zaļo un digitālo pārkārtošanos, un palielināt izaugsmes potenciālu, konkurētspēju un produktivitāti, un veicināt vienoto tirgu; atkārtoti norāda, ka uz nākotni vērstām investīcijām un izdevumiem ir pozitīvas eksternalitātes uz vidēja termiņa līdz ilgtermiņa parāda atmaksājamību; aicina dalībvalstis īstenot ilgtspējīgu fiskālo politiku, vienlaikus saglabājot valsts finansētas un izaugsmi veicinošas publiskās investīcijas;

34. aicina Komisiju veikt vispārēju un pārredzamu valsts parāda atmaksājamības analīzi (*SDSA*), lai palīdzētu īstenot politikas veidotāju lēmumu noteikt piemērotu, katrai valstij individuālu, skaidru un pārredzamu korekcijas gaitu; uzsver, ka jāizmanto novatoriski rīki un metodes, piemēram, stresa testi un stohastiskā analīze, lai labāk atspoguļotu riskus, kas varētu ietekmēt valsts parāda dinamiku (piemēram, procentu likmju un izaugsmes tempa starpība, parāda sastāvs, demogrāfija un ilgtspēja), un ir jānodrošina publisko izdevumu kvalitāte;

ES fiskālās politikas koordinācijas sistēma

35. aicina Komisiju pārskatīšanas procesā apsvērt fiskālās politikas nozīmi Eiropas ekonomikā, novēršot trūkumus, kas ES fiskālajā sistēmā jau konstatēti pirms slimības uzliesmojuma ([29]), kā arī saistībā ar pandēmijas sekām;

36. aicina Komisiju izvērtēt, kā veicināt fiskālo ilgtspēju un pretcikliskus noteikumus, un apsvērt iespēju vienkāršot sistēmu un palielināt Komisijas autonomiju noteikumu izpildes nodrošināšanā atbildīgākā sistēmā ar lielāku līdzatbildību; turklāt prasa izveidot labi definētus un pārredzami iedarbināmus elastības mehānismus, ja vien šāda elastība ir labi pamatota, nodrošinot lielāku efektivitāti un uzticamību; uzsver, cik svarīga ir sistēma, kas nodrošina fiskālās politikas koordināciju, ņem vērā pārmaiņas ekonomikā un finansēšanas nosacījumos un dalībvalstu īpatnības un politikas mērķus; turklāt uzskata, ka ES fiskālās politikas koordinēšanas sistēmai būtu jāļauj veicināt ES ilgtermiņa ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, vienlaikus saglabājot aizsardzības pasākumus pret parāda atmaksājamības apdraudējumu;

37. norāda uz EFP priekšlikumu, ka ES fiskālā sistēma būtu jāatjauno, pamatojoties uz trim principiem: i) parāda enkurs — tas ir parāda attiecības pret IKP mērķis un konkrētai valstij pielāgota korekcija ar lejupejošu virzību uz to, ii) vienots fiskālā snieguma rādītājs — tas ir izdevumu noteikums valstīm, kuru parāds pārsniedz parāda attiecības pret IKP mērķi, un iii) vispārēja izņēmuma klauzula, ko pamato uz neatkarīgu analīzi un konsultācijām balstīts atzinums;

38. norāda, ka ir nepieciešams reālistiski un pārredzami noteikt katrai valstij specifisku parāda korekcijas gaitu, lai labāk pielāgotos valstu reālajai situācijai un atspoguļotu dalībvalstu parāda atmaksājamības pakāpi;

39. uzskata, ka saskaņā EFP priekšlikumu noteikums par izdevumiem ar nominālo publisko izdevumu maksimālo apjomu ([30]), ja valsts parāds pārsniedz noteiktu robežvērtību, var fiskālos noteikumus Eiropas Savienībā padarīt pārredzamākus; uzskata, ka šādā gadījumā izdevumu maksimālā apjoma pieauguma temps būtu atkarīgs no gaidāmā potenciālā ražošanas apjoma pieauguma, gaidāmās inflācijas un attāluma no parāda enkura; norāda, ka parāda apkalpošanas izmaksas un bezdarbnieku pabalstu maksājumi (ar nemainīgām likmēm) ir izslēgti un izdevumu pieaugums tiek koriģēts, ņemot vērā valdības ieņēmumu diskrecionāro izmaiņu ietekmi (t. i., tiešo un netiešo nodokļu likmes);

([29]) Eiropas Fiskālā padome (2018), 2018. gada pārskats, septembris, *EFB* un Eiropas Fiskālā padome (2020), 2020. gada pārskats, septembris.

([30]) Maksimālais apjoms, kas noteikts uz 3–5 gadiem, kas būtu atkarīgs no gaidāmā potenciālā ražošanas apjoma pieauguma, gaidāmās inflācijas un attāluma no parāda enkura.

40. norāda, ka katrai valstij raksturīgā virzība kopā ar dalībvalstu atbildību stiprinās ticamību un uzlabos dalībvalstu atbilstību noteikumiem; turklāt norāda, ka katrai valstij raksturīgajai virzībai būtu jāizriet no pārredzamas un visaptverošas ekonomikas analīzes un dalībvalstu sarunām ar Eiropas Komisiju Eiropas pusgada ietvaros, kurās vajadzības gadījumā varētu paredzēt apspriešanos ar EFP un valstu neatkarīgajām fiskālajām iestādēm (*IFI*);

41. uzsver, ka noteikumiem par izdevumiem ir integrētas automātiskās stabilizācijas funkcijas ([31]); norāda, ka noteikumi par izdevumiem ir apliecinājuši lielāku efektivitāti fiskālās politikas procikliskuma tendences samazināšanā ([32]); uzsver automātisku stabilizatoru nozīmīgumu, ņemot vērā pieaugošās nenoteiktības; turklāt norāda uz EFP ieteikumu izveidot kompensācijas kontu, kurā tiktu uzkrātas novirzes no plānotā neto primāro izdevumu pieauguma;

42. norāda, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas galvenajiem rādītājiem ir jābūt viegli konstatējamiem un kontrolējamiem no politikas lēmumu pieņēmēju puses, lai palielinātu pārredzamību un skaidrību gan politikas veidotājiem, gan sabiedrībai; norāda, ka tādi jēdzieni kā izlaides starpības analīze neatbilst šiem kritērijiem; uzsver, ka pēckrīzes periodā nenoteiktība saistībā ar izlaides starpību būs vēl lielāka nekā iepriekš; apgalvo, ka, lai gan potenciālais ražošanas apjoma pieaugums nav novērojams un ir jāaplēš, salīdzinājumā ar izlaides starpību ir mazāk ticams, ka tas tiks pārskatīts;

43. ierosina saskaņā ar EFP pieņemt vispārēja izņēmuma klauzulu, kas būtu jāierosina Komisijai gadījumā, kad notiek neparedzētas ekonomikas norises, un jāpieņem Padomei, un to var atbalstīt ar atzinumu, kas balstās uz neatkarīgu un labi pamatotu ekonomisku analīzi, lai samazinātu sarežģītību un saglabātu spēju rīkoties neparedzētu apstākļu gadījumā; tomēr, ja ir iesaistīta neatkarīga struktūra, uzsver, ka ir vairāk jāprecizē neatkarīgās struktūras sastāvs, lai nodrošinātu objektivitāti noteikumu definēšanā, un tas nodrošinātu šīs struktūras neatkarību un garantētu, ka process notiek bez kavēšanās;

44. uzsver, ka tad, kad publiskās finanses tiek pakļautas spiedienam, pastāv tendence samazināt publiskās investīcijas; norāda, ka pašreizējās ekonomiskās, sociālās un vides problēmas ES prasa mērķtiecīgus centienus, kas saistīti ar sociālo noturību, klimata pārmaiņām un digitalizāciju; uzsver, ka ES ekonomikas pārvaldības sistēma būtiski palīdz valdībām aizsargāt publiskās investīcijas, neapdraudot parāda atmaksājamību; uzsver, ka ir jāturpina uzlabot publisko finanšu kvalitāti; prasa, lai pārskatītajā sistēmā lielāks uzsvars būtu likts uz valsts parāda kvalitāti; uzsver, ka publisko finanšu kvalitāte uzlabo valsts ilgtermiņa parāda atmaksājamību un palielina ilgtermiņa izaugsmes potenciālu;

45. uzsver EFP viedokli, ka daži skaidri nošķirami ilgtspējīgu izaugsmi veicinoši izdevumi būtu jāizslēdz no neto primāro izdevumu pieauguma maksimālā apjoma;

46. uzsver, ka valsts ieņēmumi veido nozīmīgu publisko finanšu stabilitātes daļu un ka to stabilitāte var palīdzēt izstrādāt ticamu stratēģiju valsts parāda samazināšanai; aicina dalībvalstis rīkoties, lai vēl krasāk apkarotu krāpšanu nodokļu jomā, nodokļu apiešanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, kā arī nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju; atkārtoti norāda, ka dalībvalstu efektīvi pasākumi šajā jomā vieš uzticību publisko finanšu pārvaldībai; norāda, ka ir jānodrošina atbildīga izdevumu politika, lai izvairītos no spiediena palielināt nodokļus;

47. norāda, ka EFP ir stingri atbalstījusi kopīgas fiskālās spējas ieviešanu Eiropas līmenī, kas radītu stimulus labākai ES fiskālo noteikumu ievērošanai; turklāt norāda, ka šim viedoklim piekrīt arī citas iestādes, piemēram, SVF un ECB;

([31]) EFP novērtējums par ES fiskālajiem noteikumiem, koncentrējot uzmanību uz sešu un divu tiesību aktu noteikumu kopumu: "neto primāro izdevumu maksimālajam apjomam ir integrēta automātiskās stabilizācijas funkcija, proti, kad faktiskā izlaide pieaug lēnāk nekā iespējamās izlaides tendences gaita, neto primāro izdevumu pieaugums pārsniegs pēdējo, savukārt lielāki izdevumu pret IKP palīdzēs nostabilizēt ekonomiku; un otrādi, kad IKP pieaugums pārsniedz minēto tendenci, neto izdevumu attiecība pret IKP samazināsies."

([32]) *Manescu, C., Bova, E.* (2021. gads), *Effectiveness of national expenditure rules: Evidence from EU member states*. ("Valstu noteikumu par izdevumiem efektivitāte: rādītāji no ES dalībvalstīm").

48. atzinīgi vērtē *NGEU* un *SURE* iniciatīvas; uzsver, ka *NGEU* tiek finansēts ar ES budžeta garantēto parādzīmju emitēšanu; uzsver, ka ES parādzīmju emitēšana ([33]) nodrošinās jaunu Eiropas augstas kvalitātes aktīvu piedāvājumu; aicina Komisiju pilnībā izmantot atveseļošanas pasākumu kopuma un *SURE* instrumenta potenciālu, lai uzlabotu konverģenci starp dalībvalstīm, veicinātu ES politikas virzienus un mazinātu ES neaizsargātību pret ekonomikas satricinājumiem; norāda, ka pašreizējie *NGEU* un *SURE* instrumenti ir izstrādāti kā pagaidu instrumenti, un uzsver, cik svarīgs ir pārredzams *NGEU* un *SURE* obligāciju radītā parāda atmaksas plāns;

Makroekonomikas nelīdzsvarotības uzraudzība

49. uzsver makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) nozīmi makroekonomiskās nelīdzsvarotības atklāšanā un novēršanā ES; ņem vērā Eiropas Revīzijas palātas konstatējumus ([34]), ka, lai gan MNNP īstenošanas mehānisms ir kopumā labi izstrādāts, tā potenciāls nav pilnībā izmantots veidā, kas nodrošinātu nelīdzsvarotības efektīvu novēršanu un korekciju; turklāt norāda, ka nelīdzsvarotības skarto dalībvalstu klasifikācija ir nepietiekami pārredzama, sabiedrība ir nepietiekami informēta par procedūru un tās sekām un ieteikumi nepietiekami veicina politikas pasākumus šīs nelīdzsvarotības novēršanai, jo īpaši eurozonā;

50. prasa efektīvāk izmantot brīdināšanas mehānisma ziņojumu (BMZ), vienlaikus ņemot vērā Komisijas pēdējo MNNP rezultātu pārskata tehnisko pārskatīšanu, un atzinīgi vērtē ziņojuma pamatā esošo detalizēto un vispusīgo analīzi; uzstāj, ka makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras rezultātu pārskatam ir jāizmanto vienoti jēgpilni rādītāji un robežvērtības, kas skaidrāk raksturo nelīdzsvarotību eurozonā, kā arī tam jābūt balstītam uz datiem un pārredzamam; atgādina, ka konkrētām valstīm adresēti ieteikumi ir uz nākotni vērsti norādījumi, kas adresēti dalībvalstīm; uzskata, ka ir jāpanāk lielāka atbilstība saīsinātajiem ieteikumiem un ar MNNP saistītie konkrētai valstij adresētie ieteikumi būtu jākoncentrē uz politikas pasākumiem, kas var tieši ietekmēt nelīdzsvarotību, un attiecīgā gadījumā tiem būtu jāatbilst eurozonai adresētajiem ieteikumiem;

51. uzskata, ka skaidrība un konsekvence attiecībā uz MNNP un Stabilitātes un izaugsmes pakta mijiedarbību ir būtiska, lai nodrošinātu to mērķu sasniegšanu;

52. šajā sakarā atbalsta EFP priekšlikumus iekļaut MNNP apsvērumus iepriekš minētā noteikuma par izdevumiem definēšanā, saskaņā ar kuru, pamatojoties uz savstarpēju vienošanos, valstīm ar lielu tekošā konta deficītu būtu zemāka maksimālā robeža izdevumu mērķiem, savukārt valstīm ar pārmērīgu ārējo pārpalikumu būtu augstāks minimālais izdevumu pieauguma temps;

53. prasa vairāk iesaistīt makroprudenciālās uzraudzības iestādes, lai labāk apzinātu makroekonomisko nelīdzsvarotību no makroprudenciālās uzraudzības viedokļa, un iesaistīt valstu produktivitātes padomes, lai uzlabotu kopīgo izpratni par makroekonomikas norisēm MNNP procesā;

Pārvaldība

54. uzsver, cik svarīga ir ES iestāžu sistēma un Kopienas metode, lai formulētu un efektīvi īstenotu noteikumus un aizsargātu un veicinātu spēcīgu politisko līdzdalību un pārskatatbildību, un uzsver, ka vāja politiskā līdzdalība vai pārskatatbildība valstīs veicina neatbilstību;

55. uzsver, ka ir jāstiprina ekonomikas pārvaldības sistēmas demokrātiskā leģitimitāte, pārskatatbildība un kontrole; uzskata, ka nolūkā uzlabot atbildības uzņemšanos pienākumi ir jānodrošina līmenī, kurā tiek pieņemti vai īstenoti lēmumi — valstu parlamentiem rūpīgi pārbaudot valstu valdības, bet Eiropas Parlamentam rūpīgi pārbaudot Eiropas izpildvaru; tāpēc uzsver iestāžu lomu un to, ka ir svarīgi nodrošināt pienācīgu līdzsvaru starp dažādu iestāžu pienākumiem ES ekonomikas pārvaldības sistēmas īstenošanā;

([33]) *NGEU* un *SURE* obligācijas.

([34]) Īpašais ziņojums Nr. 03/2018 "Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) revīzija", Eiropas Revīzijas palāta.

56. atgādina, ka Eiropas pusgads ir labi izveidota sistēma budžeta, ekonomikas, sociālās un nodarbinātības politikas koordinēšanai visā Eiropas Savienībā; atbalsta ES ilgtermiņa mērķus ilgtspējīgas izaugsmes, publisko finanšu ilgtspējas un augšupējas konverģences jomā; norāda, ka Eiropas pusgads kopš tā sākuma ir paplašināts, cita starpā ietverot jautājumus, kas saistīti ar finanšu nozari un nodokļiem, kā arī ANO ilgtspējīgas attīstības mērķus; norāda — lai vēl vairāk stiprinātu ekonomisko un sociālo noturību, ES ir jāīsteno Eiropas sociālo tiesību pīlāra principi; atgādina, ka ilgtspējīgas izaugsmes veicināšana nozīmē tādas fiskālās politikas veicināšanu, kuras mērķis ir panākt piesardzīgu vidēja termiņa fiskālo stāvokli un nodrošināt fiskālo stabilitāti vidējā termiņā, veicināt sociāli taisnīgas strukturālās reformas, palielināt investīcijas, lai palielinātu izaugsmes potenciālu, un atbalstīt iekļaujošu pāreju uz ilgtspējīgu un digitālu ekonomiku; uzsver, ka ir svarīgi panākt spēcīgāku sadarbību politikas koordinēšanā starp nodarbinātības un sociālo lietu ministriem un finanšu ministriem, jo īpaši eurozonā; norāda, ka Eiropas pusgada koncepcija tika ieviesta ar Regulu (ES) Nr. 1175/2011, kas ir daļa no ES ekonomikas pārvaldības pārskatīšanas, un ka Komisijas priekšlikumi par to, kā uzlabot pusgada procesu, tiek atzinīgi novērtēti;

57. norāda, ka līdzdalības trūkums ir viena no galvenajām Eiropas pusgada nepilnībām; norāda, ka šajā sistēmā ir jāparedz iekļaut virkni ilgtermiņa mērķu un norādījumu ES līmenī, kas koordinē politikas izvēles, kuras pienācīgi atspoguļo valstu vajadzības un prioritātes, izmantojot atvērtu un iekļaujošu politikas dialogu starp ES un valstu iestādēm un ieinteresētajām personām; uzskata, ka pieredze, kas gūta saistībā ar Atveseļošanas un noturības mehānisma pārvaldības struktūru, sniedz lielisku iespēju to izmantot attiecībā uz valstu atbildību, ES stratēģisko mērķu veicināšanu, ilgtspējīgu izaugsmi un konkrētām valstīm adresētiem ieteikumiem;

58. prasa Eiropas pusgada procesā pienācīgi iesaistīt Eiropas Parlamentu; uzsver, ka ir svarīgi organizēt plašas debates vispārējo mērķu un norādījumu noteikšanai;

59. atgādina, ka Nolīgumā par labāku likumdošanas procesu ir atkārtots, ka Eiropas Parlamentam un Padomei kā likumdevējiestādēm ir jāīsteno savas pilnvaras līdztiesīgi un ka tāpēc Komisijai pret šīm iestādēm ir jāattiecas vienādi, un uzsver valstu parlamentu lomu un atbildību; norāda, ka saskaņā ar LESD 121. un 126. pantu Eiropas Parlaments nevar ne pārbaudīt, ne grozīt ieteikumus, ko Padome pieņēmusi Eiropas pusgada ietvaros;

60. prasa ieviest stingrāku demokrātisko kontroli ES un valstu līmenī, lai valstu valdībām būtu lielāka atbildība; uzsver, ka spēcīgāka valstu politiskā līdzatbildība vai pārskatatbildība veicina labāku atbilstību; prasa pilnveidot parlamentu sadarbību, tostarp fiskālā pakta 13. pantā paredzēto konferenci, lai vajadzības gadījumā būtu iespējamas saturīgas un savlaicīgas diskusijas;

61. atzīst ES makroekonomikas dialoga nozīmīgumu līdzdalības palielināšanā un politikas koordinēšanas uzlabošanā un tāpēc prasa to iedzīvināt, izmantojot dialogu eurozonas un valstu līmenī ar valdību, darba devēju federāciju un arodbiedrību pārstāvjiem, un abos līmeņos paredzēt viedokļu apmaiņu ar centrālajām bankām;

62. atgādina, ka saskaņā ar tiesību aktiem Eiropas Parlamenta atbildīgā komiteja var uzaicināt Padomes, Komisijas un attiecīgā gadījumā Eiropadomes vai Eurogrupas priekšsēdētāju ierasties attiecīgajā komitejā, kā arī dalībvalstis, uz kurām attiecas konkrēta ekonomikas pārvaldības procedūra;

63. uzsver, cik svarīgi ir īstenot Eiropas sociālo tiesību pīlāru un sasniegt vides mērķus saskaņā ar ES saistībām klimata, vides un ilgtspējīgas attīstības jomā; aicina Komisiju un Eiropadomi Savienības ekonomikas pārvaldībā steidzami ņemt šīs saistības vērā; prasa nolūkā sekot līdzi dalībvalstu sniegumam saistībā ar Eiropas sociālo tiesību pīlāra principiem pilnībā ņemt vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāra sociālo rezultātu pārskatu; pieņem zināšanai Komisijas iniciatīvu apstiprināt, ka pārskatītais sociālo rezultātu pārskats būs daļa no politikas koordinēšanas sistēmas Eiropas pusgada kontekstā; pieņem zināšanai, ka ES vadītāji atzinīgi novērtēja Eiropas sociālo partneru kopīgo priekšlikumu par alternatīvu rādītāju kopumu, lai novērtētu progresu ekonomikas, sociālajā un vides jomā, papildinot IKP kā labklājības pasākumu iekļaujošai un ilgtspējīgai izaugsmei; prasa rezultātu pārskatus politikas ieteikumos atspoguļot labāk;

64. uzskata, ka valstu fiskālās politikas saskaņošanai ar ES saistībām attiecībā uz Parīzes nolīgumu vajadzētu būt prioritātei un ka konkurētspējīgas ilgtspējas koncepcijai un tās četriem virzieniem, kas noteikti 2020. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā, arī turpmāk vajadzētu būt galvenajām prioritātēm ES ilgtermiņa izaugsmes stratēģijā saskaņā ar Eiropas zaļo kursu; atzīmē, ka klimats rada reālus un būtiskus riskus dalībvalstu fiskālās politikas ilgtspējai;

65. piekrīt Eiropas Revīzijas palātai, ka konkrētai valstij adresētie ieteikumi Eiropas pusgadā ir labāk jāplāno un jāīsteno ([35]); ierosina labāk orientēt politikas ieteikumus ar īstermiņa un ilgtermiņa katrai valstij specifiskiem politikas mērķiem;

66. atzinīgi vērtē ievērojamos uzlabojumus attiecībā uz neatkarīgu fiskālo iestāžu lomu valstu budžeta procesā, proti, ir uzlabota fiskālas politikas pārredzamība un pārskatatbildība, pateicoties gan uzraudzībai, gan neatkarīgai analīzei; aicina dalībvalstis nodrošināt, ka neatkarīgas fiskālās iestādes atbilst nosacījumiem savu pilnvaru un uzdevumu izpildei, un uzsver, ka ir svarīgi nodrošināt šo iestāžu pārskatatbildību attiecīgi Eiropas Parlamenta un valstu parlamentu priekšā;

67. uzsver — lai nodrošinātu labāku izpildi, katrai dalībvalstij būtu jātiecas uz lielāku līdzdalību ekonomikas politikas ieteikumu izstrādē un šajā kontekstā būtu jāmeklē pareizais līdzsvars starp partneru atbalstu, partneru spiedienu un pozitīviem un negatīviem stimuliem;

68. atzinīgi vērtē iestāžu nolīguma pieņemšanu starp Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju par jauniem pašu resursiem, tostarp par ceļvedi jaunu pašu resursu ieviešanai;

69. aicina Komisiju turpināt apsvērt makroekonomikas korekciju programmu izstrādi un īstenošanu, jo īpaši nepieciešamību vēl vairāk palielināt lēmumu pieņemšanas procesa pārredzamību, līdzdalību tajā un demokrātisko pārskatatbildību, pienācīgi iesaistot ieinteresētās personas un Eiropas Parlamentu; šajā sakarā atgādina Komisijai un Padomei par plenārsēdē pieņemto nostāju attiecībā uz Regulu (ES) Nr. 472/2013;

70. norāda, ka attiecībā uz dalībvalstīm, kuras pakāpeniski izstājas no makroekonomikas korekciju programmas, Eiropas pusgada ietvaros tiek veikta arī pastiprināta uzraudzība, kā arī attiecīgos gadījumos var tikt veikta padziļināta pārskatīšana;

71. atzīmē, ka Eurogrupa un Eurosamits ir neoficiāli diskusiju forumi Ekonomikas un finanšu padomē (*ECOFIN*); aicina dalībvalstis darboties Kopienas satvarā, nodrošinot Eiropas Parlamenta kā viena no likumdevējiem lomu un tā tiesības uz demokrātisko pārraudzību;

72. prasa Eurogrupai piemērot reglamentu, kas uzlabotu lēmumu pieņemšanas pārredzamību un demokrātisko pārskatatbildību; prasa panākt savstarpēju izpratni starp Eurogrupu un Eiropas Parlamentu par to, kā vislabāk sasniegt šos mērķus; uzsver, cik svarīgi ir mehānismi, kas ļauj dalībvalstīm, kuras nav eurozonas dalībnieces, attiecīgā gadījumā piedalīties diskusijā;

73. uzsver, ka ES ekonomikas pārvaldības lēmumu pieņemšanas sistēmai ir jābūt saskaņā ar Kopienas metodi;

74. uzsver, cik svarīgas ir debates par ekonomikas pārvaldību ar iedzīvotājiem, pilsoniskās sabiedrības organizācijām un sociālajiem partneriem, kā arī ar dažādām Eiropas, nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa ieinteresētajām personām konferences par Eiropas nākotni ietvaros; šajā sakarā uzskata konferenci par Eiropas nākotni par iespējamu forumu, kura ietvaros apspriest lielāku demokrātisko leģitimitāti, dziļāk iesaistot Eiropas Parlamentu tāda publiska un demokrātiska foruma nodrošināšanā, kas būtu paredzēts kopīgu ES ekonomikas politikas koordinēšanas noteikumu formulēšanai un piemērošanai;

o

o o

75. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, Eurogrupai, Reģionu komitejai, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

([35]) Eiropas Revīzijas palāta.